

Trin for trin - Guide til implementering af strukturerede forløb på speciale 51

I det følgende finder du inspiration til, hvordan du trin for trin kan komme i gang med at arbejde med de strukturerede forløb på speciale 51.

Du kan finde en konkret drejebog til implementering af bl.a. ny viden og nye arbejdsgange her: [Drejebog implementering af større forandringer \(PDF\)](#). Du kan også finde andre værktøjer til at understøtte forandringer fx årshjul under værktøjer på: [Værktøjer – ekm.dk](#)

Det kan være en stor hjælp at have kvalitetscirklen i baghovedet, når du skal implementere. Cirklen illustrerer simpelt den gentagne proces i en implementeringsproces.

Du kan arbejde med trinnene individuelt eller som leder af en klinik.

Kvalitetscirklen

Indholdsfortegnelse

Trin 1 Overblik	3
Trin 2 Planlægning	4
Trin 3 Kommunikation.....	5
Trin 4 Træning	7
Trin 5 Afprøvning.....	8
Trin 6 Implementering.....	10
Trin 7 Opfølgning og evaluering	10
Trin 8 Fejring	10
Bilag 1: Information og materialer om PROF og diagnosekodning.....	11
Bilag 2: Strukturerede forløb for patienter med artrose i knæ/hofte	13
Bilag 3: Strukturerede forløb for patienter med primære smerter i lænderyggen	14
Bilag 4: Strukturerede forløb for patienter med lumbal spinalstenose.....	15
Bilag 5: Strukturerede forløb for patienter med nerverodspåvirkning i lænd/nakke	16
Bilag 6: Særligt for ledere i klinikken.....	17

Du kan trykke på de enkelte punkter i indholdsfortegnelsen, og komme direkte til siden.

Trin 1 Overblik

Første trin er overblik over det faglige materiale.

Når du skal orientere dig i materialet, har vi denne læsevejledning:

- **Pixiudgave** – Start med at orientere dig i pixien for at danne dig et overblik over, hvad forløbet indebærer.
- **Strukturerede forløb** – Brug det strukturerede forløb til at udfolde beskrivelserne.
- **Faglig anbefaling** – Kan bruges som fagligt baggrundsmateriale, hvis du ønsker at få udvidet viden om evidensen på området.
- **Supplerende materiale** – Brug de relevante spørgeskemaer og overblik, samt patientuddannelse materiale, som en hjælp i din behandling.

Materialerne er bygget ensartet op, så du hurtigere kan orientere dig i det.

Vi anbefaler, at du starter med at implementere et af forløbene, og dernæst kobler de andre på. Ligesom vi anbefaler, at du starter med en patient og så over tid indruller flere patienter.

I Bilag 1: Information og materialer om PROF og diagnosekodning finder du information om, hvordan du opretter dig i PROF og Sentinel.

Materialer til hvert af de strukturerede forløb, findes som særskilte bilag, se bilag 2-5.

Trin 2 Planlægning

Når du skal planlægge, hvordan du kan komme i gang med at implementere strukturerede forløb, anbefaler vi at du:

- Udarbejder en plan, der beskriver de nødvendige skridt, ressourcer og tidsrammer - som inspiration: [Drejbog implementering af større forandringer \(PDF\)](#)
- Udvalger et af forløbene, det kan fx være det, hvor du har flest patienter
 - Overvej hvordan den interne proces skal være i klinikken i forhold til udvælgelse
 - Overvej om alle i klinikken skal starte med at læse fx pixien og om en på klinikken, kan 'undervise' i forløbet
 - Se evt. webinarer sammen i fx en frokostpause eller på et fælles møde
- At du starter med én patient
 - Overvej om I alle i klinikken starter med én patient indenfor det udvalgte forløb, eller om det kun er én i klinikken, der gør det
 - For derefter at samle op selv, og sammen med klinikken:
 - hvad gik godt?
 - hvad var svært?
 - hvad vil du gøre næste gang?
 - hvordan fungerede patientuddannelsen?
 - Det er en mulighed at øve sig med en kollega, som agerer patient eller at anvende Nancy Ann Berggren som patient. Hendes cpr. nr. er: 251248-9996, Nancy er en fiktiv testperson for hele sundhedsvæsenet – med sin egen facebookside, hvis du vil følge hende
 - Tilrettelæg hvordan patientuddannelsen på hold planlægges og gennemføres – patientuddannelse på hold er en vigtig del af den samlede behandling, sørg derfor for at starte patienter op, så du kan samle et hold hen over en måned fx.

Trin 3 Kommunikation

Overvej hvordan du vil italesætte strukturerede forløb med patienter. Herunder følger en række punkter som inspiration til samtalen med patienten

- Strukturerede forløb er et nyt tilbud, som giver bedre tid til at undersøge dig, lave test og en snak ud fra dine svar på spørgeskemaer. Forløbet indeholder teori (patientuddannelse), træning og eventuelt anden behandling. Vi slutter forløbet med en grundig vurdering af, hvordan det er gået dig, og hvad du selv kan gøre fremover.
 - For at jeg bedst muligt kan vurdere dit problem, svarer du på et spørgeskema inden første konsultation og igen før afsluttende konsultation
 - Er du patient med artrose i knæ/hofte eller primære lændesmerter modtager du spørgeskemaer igen 3 og 9 måneder efter afslutning, sammen med en invitation til opfølgende konsultation, hvis du har brug for det
 - Indholdet i de strukturerede forløb bygger på den nyeste viden om undersøgelse og behandling af patienter med din tilstand og består af:
 - Undervisning om det du fejler, hvordan du bedst håndterer dine smerter og dine specifikke vanskeligheder (to seancer, hold eller individuelt)
 - Øvelser og træning (hold eller individuelt)
 - Anden behandling efter behov
 - Strukturerede forløb lægger op til, at du i videst muligt omfang får redskaber til at håndtere dine smerter og andre fysiske udfordringer i din hverdag (egenhåndtering)
 - I fællesskab tilrettelægger vi (fysioterapeut og patient) en behandlingsplan på baggrund af min faglige vurdering, dine svar i spørgeskemaerne, dit funktionsniveau og sygdomsbillede
 - Print evt. patientpjece om strukturerede forløb: [Patientpjece om strukturerede forløb](#)
- Patientprofiler i PROF giver et hurtigt overblik over patientens svar på spørgeskemaer og den enkelte patients problemområder

- Brug patientprofiler som dialogværkstøj og beslutningsstøtte til behandlingsplanen, herunder tilpasninger undervejs i forløbet. Se materialer om patientprofiler her: [Brug af patientprofiler i PROF \(PDF\)](#)
- Patientuddannelsen – fortæl patienten om, at det er en del af behandlingsforløbet, og hvordan den er tilrettelagt. Se materiale til patientuddannelse her: [Patientuddannelse og egenhåndtering \(PDF\)](#)

Er der kollegaer eller medarbejdere, som du skal drøfte igangsættelsen med – se også [Bilag 6: Særligt for ledere i klinikken](#), som er supplerende materiale til ledere om kommunikation og involvering af ændringer i klinikken.

Trin 4 Træning

Når du har orienteret dig i det strukturerede forløb og de faglige anbefalinger, så overvej, om det kræver noget uddannelse/træning og støtte at anvende den nye viden eller teknologi.

- Det kan fx være kollegial sparring eller ledelses sparring
- Måske arbejder du med det i dit kvalitetsnetværk
- Det kan også være et egentligt kursus – flere udbydere udbyder kurser, hvor de nye strukturerede forløb indgår

Det tager tid at arbejde på nye måder og ikke mindst at aflære evt. gamle vaner og måder at gøre tingene på.

Trin 5 Afprøvning

Start i det små for derefter at tilpasse og justere processen.

- Vi anbefaler, at du starter med én patient
 - For derefter at samle op selv, og sammen med klinikken:
 - hvad gik godt?
 - hvad var svært?
 - hvad vil du gøre næste gang?
 - hvordan fungerede patientuddannelsen?
 - Det er muligt at øve sig med en kollega, som agerer patient. Det er også muligt at anvende Nancy Ann Berggren som patient. Hendes cpr. nr. er: 251248-9996, Nancy er en fiktiv testperson for hele sundhedsvæsenet – med sin egen facebookside, hvis du vil følge hende.
 - Dernæst over tid indruller flere patienter.

Hvis I er flere i klinikken, kan det være en fordel, at alle er med til at afprøve og give feedback.

På den måde sikrer du, at alle får mulighed for at komme med forslag til justeringer og forbedringer. Ligesom det bliver en fælles proces at komme godt i gang med implementeringen.

Gode spørgsmål kunne være:

- Hvor langt er vi? (tag planen frem og mind alle om, hvad det er I har igangsat i klinikken)
- Hvad har vi nået indtil nu?
- Runde: Hvordan har alle det med forandringen – er alle med? Er der dukket nye bekymringer, spørgsmål eller ideer op?
- Er der sket noget uventet indtil nu? Hvilken betydning har det for det videre forløb?
- Er der noget, vi skal gøre anderledes i det videre arbejde med forandringen?
- Hvis I arbejder med faser:

- Hvad kan vi tage med af læringspunkter til næste fase?
 - Hvordan planlægger vi næste fase? Hvem gør hvad?
- Hvis forandringen har stor indflydelse på medarbejdernes arbejdsforhold, kan I supplere ovenstående med 1:1-møder (af ca. et kvarters varighed) med hver enkelt medarbejder.

Trin 6 Implementering

Aftal med dig selv eller resten i klinikken, hvornår du går i gang, og hvornår der evalueres på opstarten.

Trin 7 Opfølgning og evaluering

Følg op på implementeringen for at sikre, at den fungerer som forventet, og foretag nødvendige justeringer på baggrund af den feedback, du får fra patienten og gør dig også dine egne refleksioner.

Det kan være en vanskelig proces at holde fast i at følge op og evaluere. Det er tit her vi ser, at forandringen "løber ud i sandet". Sørg derfor for at sætte det som fast punkt i din kalender eller på dagsordenen fx på interne møder i klinikken.

Hvis forandringen er konkret målbar som fx, hvor mange har jeg diagnosekodet, hvor mange patienter har jeg oprettet i PROF, hvor mange patienter har jeg sat i et struktureret forløb eller lignende, så kan du følge udviklingen. Hvis forandringen er øgede kompetencer, kan det være sværere at måle på. Her er feedback og supervision et vigtigt redskab.

Trin 8 Fejring

Det er vigtigt at have fokus på de små succeser undervejs og fejre dem.

Synliggør eller italesæt resultatet så alle kan se, hvad forandringen har skabt.

Reflekter også over, hvad du har lært, også om der er ting, der kan overføres til næste gang, noget nyt skal implementeres.

Bilag 1: Information og materialer om PROF og diagnosekodning

PROF

I forbindelse med de strukturerede forløb, skal patienten svare på nogle spørgeskemaer, som er diagnosespecifikke. Du kan altid se, hvilke spørgeskemaer der anvendes til hvilke strukturerede forløb her: [Data og PROF – ekm.dk](#)

Udsendelse og besvarelser af spørgeskemaer sker i PROF – Patientrapporterede oplysninger i Fysioterapipraksis. PROF finder og afsender automatisk de spørgeskemaer, der hører til de enkelte strukturerede forløb.

For at kunne bruge PROF kræver det, at klinikken med alle brugere først oprettes, dette gør du her: [FysDB](#)

Dernæst kan du oprette patienter i PROF. Du opretter en patient i PROF direkte via dit praksissystem eller direkte i PROF på følgende link: [FysDB](#)

Formålet med dataindsamlingen er:

- Systematisk opsamling af data i forbindelse med strukturerede forløb speciale 51 for alle patienter i en fælles platform (PROF)
- PRO-data anvendes som faglig beslutningsstøtte til behandlingsplan
- PRO-data anvendes som dialogværktøj med patienterne også i forhold til behandlingsplan
- PRO-data anvendes til at vurdere effekt af behandlingen og videre fælles beslutningstagning

Derudover skal du diagnosekode de patienter, du har i de strukturerede forløb på speciale 51. Du kan læse mere her: [Data og PROF – ekm.dk](#)

Diagnosekodning

Derudover skal du diagnosekode de patienter, du har i de strukturerede forløb på speciale 51. Du kan læse mere her [Diagnosekodning og Sentinel – ekm.dk](#)

Diagnosekodningen foregår direkte i dit praksissystem.

Trin 1 – Før du kan starte

- Underskriv databehandleraftale (fra 30. juni 2025) via [Sentinel](#)
- Når Sentinel er aktiveret i dit praksissystem
- Giv "Praksis samtykke" og tilmeld dig projektet "Diagnosekoder"

Trin 2 – Under selve forløbet

- Angiv en ICPC-2-kode i journalen
- Start evt. med symptomkode og skift til sygdomskode, når du har sikre fund

Trin 3 – Opdatering undervejs

- Du kan tilføje nye ICPC-2 koder eller justere den aktuelle, men ikke slette gamle
- Det skal altid fremgå, hvilke diagnoser der er brugt hvornår

Hvad får du ud af at diagnosekode?

- Struktur og overblik i journalen
- Kvalitetsdata til brug i klinikken og kvalitetsnetværk
- Viden om dine patientgrupper og forløb
- Bedre dokumentation til samarbejdspartnere

Bilag 2: Strukturerede forløb for patienter med artrose i knæ/hofte

Pixiversion: Kort opsummering til brug i klinikken - [Pixi - Strukturerede forløb for artrose i knæ/hofte \(PDF\)](#)

Struktureret forløb: Praktisk ramme med målgruppebeskrivelser og behandlingsforslag - [Strukturerede forløb for artrose i knæ/hofte \(PDF\)](#)

Faglige anbefalinger: Evidensbaserede retningslinjer for undersøgelse og behandling - [Faglige anbefalinger for artrose i knæ/hofte \(PDF\)](#)

Spørgeskemaer: Værktøjer til vurdering og opfølgning

- [PSFS \(PDF\)](#)
- [NPRS HOFTE \(PDF\)](#)
- [NPRS KNÆ \(PDF\)](#)
- [KOOS-12 \(PDF\)](#)
- [HOOS-12 \(PDF\)](#)

Supplerende materiale: Forskellige oversigter som kan være en hjælp i din undersøgelse, f.eks. patientcases, oversigt over din rolle og en biopsykosocial tilgang til undersøgelsen

- [Oversigt 1 - Biopsykosocial tilgang](#)
- [Samlet oversigt over ydelser](#)
- [Patientcases \(PDF\)](#)

FAQ: Svar på typiske spørgsmål om strukturerede forløb på speciale 51. Klik på *FAQ* nedenfor billedet på følgende side: [Artrose – ekm.dk](#)

Webinar og videoer – Klik på *Webinar* nedenfor billedet på følgende side: [Artrose – ekm.dk](#)

Honorarstruktur kan findes på Danske Fysioterapeuter på følgende link: [Aktuelle takster for fysioterapi](#)

Bilag 3: Strukturerede forløb for patienter med primære smerter i lænderyggen

Pixiversion: Kort opsummering til brug i klinikken - [Pixi - Strukturerede forløb for primære smerter i lænderyggen \(PDF\)](#)

Struktureret forløb: Praktisk ramme med målgruppebeskrivelser og behandlingsforslag - [Strukturerede forløb for primære smerter i lænderyggen \(PDF\)](#)

Faglige anbefalinger: Evidensbaserede retningslinjer for undersøgelse og behandling - [Faglige anbefalinger for primære smerter i lænderyggen \(PDF\)](#)

Spørgeskemaer: Værktøjer til vurdering og opfølgning

- [PSFS \(PDF\)](#)
- [NPRS RYG/BEN \(PDF\)](#)
- [EQ-5D \(PDF\)](#)

Supplerende materiale: Forskellige oversigter som kan være en hjælp i din undersøgelse, f.eks. patientcases, oversigt over din rolle og en biopsykosocial tilgang til undersøgelsen

- [Oversigt 1 - Biopsykosocial tilgang \(PDF\)](#)
- [Samlet overblik over ydelser \(PDF\)](#)
- [Inspiration til første konsultation \(PDF\)](#)
- [Inspiration patientcases \(PDF\)](#)

FAQ: Svar på typiske spørgsmål om strukturerede forløb på speciale 51. Klik på *FAQ* nedenfor billedet på følgende side: [Primære smerter i lænderyggen – ekm.dk](#)

Webinar og videoer – Klik på *Webinar* nedenfor billedet på følgende side: [Primære smerter i lænderyggen – ekm.dk](#)

Honorarstruktur kan findes på Danske Fysioterapeuter på følgende link: [Aktuelle takster for fysioterapi](#)

Bilag 4: Strukturerede forløb for patienter med lumbal spinalstenose

Pixiversion: Kort opsummering til brug i klinikken - [Pixi - Strukturerede forløb for lumbal spinalstenose \(PDF\)](#)

Struktureret forløb: Praktisk ramme med målgruppebeskrivelser og behandlingsforslag - [Strukturerede forløb for lumbal spinalstenose \(PDF\)](#)

Faglige anbefalinger: Evidensbaserede retningslinjer for undersøgelse og behandling - [Faglige anbefalinger for lumbal spinalstenose \(PDF\)](#)

Spørgeskemaer: Værktøjer til vurdering og opfølgning

- [PSFS \(PDF\)](#)
- [NPRS RYG/BEN \(PDF\)](#)
- [ZCQ \(PDF\)](#)

Supplerende materiale: Forskellige oversigter som kan være en hjælp i din undersøgelse, f.eks. patientcases, oversigt over din rolle og en biopsykosocial tilgang til undersøgelsen

- [Oversigt 1 - Biopsykosocial tilgang \(PDF\)](#)
- [Oversigt 2 - din rolle \(PDF\)](#)
- [Samlet overblik over ydelser \(PDF\)](#)
- [Inspiration patientcases \(PDF\)](#)

FAQ: Svar på typiske spørgsmål om strukturerede forløb på speciale 51. Klik på *FAQ* nedenfor billedet på følgende side: [Lumbal spinalstenose – ekm.dk](#)

Webinar og videoer – Klik på *Webinar* nedenfor billedet på følgende side: [Lumbal spinalstenose – ekm.dk](#)

Honorarstruktur kan findes på Danske Fysioterapeuter på følgende link: [Aktuelle takster for fysioterapi](#)

Bilag 5: Strukturerede forløb for patienter med nerverodspåvirkning i lænd/nakke

Pixiversion: Kort opsummering til brug i klinikken - [Pixi - Strukturerede forløb for nerverodspåvirkning i lænd og nakke \(PDF\)](#)

Struktureret forløb: Praktisk ramme med målgruppebeskrivelser og behandlingsforslag - [Strukturerede forløb for nerverodspåvirkning i lænd og nakke \(PDF\)](#)

Faglige anbefalinger: Evidensbaserede retningslinjer for undersøgelse og behandling - [Faglige anbefalinger for nerverodspåvirkning i lænd og nakke \(PDF\)](#)

Spørgeskemaer: Værktøjer til vurdering og opfølgning

- [PSFS \(PDF\)](#)
- [NPRS NAKKE \(PDF\)](#)
- [NPRS RYG/BEN \(PDF\)](#)
- [EQ-5D \(PDF\)](#)

Supplerende materiale: Forskellige oversigter som kan være en hjælp i din undersøgelse, f.eks. patientcases, oversigt over din rolle og en biopsykosocial tilgang til undersøgelsen

- [Oversigt 1 - Biopsykosocial \(PDF\)](#)
- [Oversigt 2 - Relevant for neurologisk undersøgelse](#)
- [Oversigt 3 - Undersøgelse og diagnostik](#)
- [Oversigt 4 - Din rolle \(PDF\)](#)
- [Samlet overblik over ydelser \(PDF\)](#)

FAQ: Svar på typiske spørgsmål om strukturerede forløb på speciale 51. Klik på *FAQ* nedenfor billedet på følgende side - [Nerverodspåvirkning i lænd/nakke – ekm.dk](#)

Webinar og videoer – Klik på *Webinar* nedenfor billedet på følgende side: [Nerverodspåvirkning i lænd/nakke – ekm.dk](#)

Honorarstruktur kan findes på Danske Fysioterapeuter på følgende link: [Aktuelle takster for fysioterapi](#)

Bilag 6: Særligt for ledere i klinikken

Identificer behovet for forandring: Forstå hvorfor ændringen er nødvendig, og hvad den kan bidrage med.

Du kan bruge det både som leder af en klinik eller som ledergruppe af en klinik.

Tag et ledelsesmøde med en ledelsesrunde, hvor I kommer rundt om:

- I. Hvad ønsker vi at forandre og dermed implementere?
- II. Hvorfor? Og hvorfor lige nu?
- III. Hvem har ansvaret for forløbet?
- IV. Hvad er målet? Hvad ønsker vi at opnå?
- V. Hvad er vores succeskriterier? Hvordan kan det ses og mærkes, at vi er i mål?
- VI. Hvem gør hvad? I hvilken rækkefølge? Hvornår?
- VII. Hvad får vi brug for? Tid? IT? Instruks? Kursus?
- VIII. Hvornår stopper vi op og vurderer/justerer vores plan?
- IX. Har vi bekymringer/forbehold? Hvad kan minimere disse?
- X. Hvad kan gøre, at vi ikke lykkes med at gennemføre vores forehavende?
- XI. Hvad gør vi for at undgå, at det sker?
- XII. ... og ikke mindst. Spørg jer selv og svar ærligt: Har vi tid og kræfter til at gennemføre forandringen lige nu (er timingen den rigtige)?

Husk at notere jeres beslutninger og overvejelser undervejs.

Kommunikation:

- Informer alle involverede parter/hele klinikken på et personalemøde, hvor I fortæller om ændringen, dens formål og hvordan den vil påvirke deres arbejde i klinikken. Alle skal forstå, hvorfor der er behov for ændringen, og hvordan den vil komme dem til gode.

Fortæl, at forandringen skal gennemføres, men at I lægger op til en høj grad af inddragelse ift. *hvordan*. Fortæl også om jeres bekymringer.

Lad alle stille opklarende spørgsmål og inviter til at komme med forslag.

Spørg derefter alle:

1. I hvilken grad giver forandringen mening?
2. Hvordan er min motivation for forandringen?
3. I hvilket omfang føler jeg mig klar til at varetage den/de nye opgaver, som forandringen indebærer

Tag en runde hvor alle får mulighed for at give en score fra 1 til 10 på spørgsmålene samt uddybe sin score. Runden skal ikke udvikle sig til en diskussion. Gå gerne i dialog – spørg ind til, hvad der skal til for, at en score bliver højere eller hvad der gør, at der scores højt.

Forventningsafstemning: Hvilke forventninger har I som ledelse til medarbejderne i processen? Og hvilke forventninger har de til jer? Hvad er vigtigt for dem i processen? Hvad skal der til fra deres side for, at det bliver en succes?

Afdækning af barrierer for forandringer hos de ansatte: Hvad kan I gøre hvis medarbejderne ikke kan se pointen med forandringen / ikke er motiverede for forandringen? Hvordan finder I ud af, hvad modstanden *egentlig* handler om?